

Nr 61.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa
ändringar av gällande stat för vattenfallsstyrelsen; given
Stockholms slott den 4 februari 1919.*

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att besluta sådan ändring av den för vattenfallsstyrelsen jämlikt kungl. brev den 17 juni 1908 gällande stat, att arvedet till en var av biträdande ingenjören samt sekreteraren och ombudsmannen i styrelsen må från och med år 1919 tills vidare utgå med 8,600 kronor, därav 5,600 kronor skola betraktas såsom lön och 3,000 kronor såsom tjänstgöringspenningar.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

Axel Schotte.

*Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4
februari 1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETERSSON,
 SCHOTTE,
 PETRÉN,
 NILSON,
 LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
 UNDÉN,
 THORSSON.

Chefen för civildepartementet, statsrådet Schotte anförde:

Vattenfalls-
styrelsen.

I skrivelse den 15 oktober 1918 har vattenfallsstyrelsen gjort framställning om höjning av de till biträdande ingenjören samt sekreteraren och ombudsmannen i styrelsen utgående arvoden.

Dessa arvoden utgöra för närvarande, jämlikt den av 1908 års riksdag godkända och genom kungl. brev den 17 juni 1908 fastställda staten för vattenfallsstyrelsen, för vardera av ifrågakvarande tjänstemän 8,000 kronor, därav 5,000 kronor betraktas som lön och 3,000 kronor som tjänstgöringspenningar.

Till stöd för sin framställning anför styrelsen:

»I huvudsaklig överensstämmelse med förslag, som framlagts av 1915 års kommission för gemensamma avlöningsbestämmelser vid kommunikationsverken med flera verk, har 1918 års riksdag godkänt tillfällig lönereglering för tjänstemän vid statens järnvägar, postverket jämte postsparbanken, telegrafverket, sta-

tens vattenfallsverk, tullverket samt domänstyrelsen och dess underlydande personal, att gälla från och med ingången av år 1919.

I sitt den 20 mars 1918 avgivna betänkande i förevarande ämne erinrade 1915 års kommission därom, att vattenfallsstyrelsen, vilken utgör centralmyndighet för statens vattenfallsverk, endast vore provisoriskt organiserad, och att förslag till definitiv organisation av detta ämbetsverk vore under utarbetande. Vid nu angivna förhållande hade kommissionen icke i detta sammanhang ansett sig böra till behandling upptaga frågan om lönereglering för vattenfallsstyrelsen.

Vidare uttalade föredragande departementschefen vid framläggandet av ifrågavarande propositioner, att han icke för det dåvarande ansåg sig kunna tillstyrka någon förhöjning i de avlöningar, som utgå till cheferna för de olika verken, utan måste frågan om de lämpliga avlöningsbeloppen för bemälda tjänstemän, vilken fråga måste ses i samband med en del andra förhållanden, anstå till en mera definitiv lönereglering.

De tjänstemän i vattenfallsstyrelsen, för vilka riksdagen bestämt avlöningsförmånerna, äro förutom vattenfallsdirektören endast tvänne, nämligen biträdande ingenjören samt sekreteraren och ombudsmannen.

Med skrivelse den 17 september 1918 har vattenfallsstyrelsen avgivit förslag till ny organisation av vattenfallsstyrelsen och statens vattenfallsverk, enligt vilket förslag befattningarna såsom biträdande ingenjör samt sekreterare och ombudsman i styrelsen skulle ersättas av byråchefsbefattningar. Då emellertid den nya organisationen icke kan träda i kraft förr än tidigast fr. o. m. år 1920, och då avlöningen för ifrågavarande två tjänstemän, såsom nämnts, fastställdes redan år 1908, synes det icke vara annat än rimligt, att jämväl nämnda tjänstemän fr. o. m. år 1919 komma i åtnjutande av en tillfällig löneförbättring, motsvarande den, som vid 1918 års riksdag genomfördes för den övriga personalen vid kommunikationsverken och som avsåg ett anpassande av avlöningssatserna efter förhållandena vid tiden närmast före krigsutbrottet. En sådan löneförbättring synes vara så mycket mera befogad, som inga ålderstillägg finnas stadgade för ifrågavarande tjänstemän.

För tjänstemännen i järnvägsstyrelsen reglerades lönerna år 1907, således ganska nära tiden för vattenfallsstyrelsens inrättande, och hava dessa löner därefter undergått vissa förhöjningar, den senaste, såsom ovan sagts, vid 1918 års riksdag. Med hänsyn till storleken av de löneförhöjningar, som efter år 1907 kommit jämförliga befattningshavare inom järnvägsstyrelsen till del, anser vattenfallsstyrelsen, att den tillfälliga löneförbättringen för biträdande ingenjören samt sekreteraren och ombudsmannen i vattenfallsstyrelsen icke kan sättas lägre än 1,000 kronor för vardera.»

På grund av det anförda har vattenfallsstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen, att de till biträdande ingenjören samt sekreteraren och ombudsmannen i vattenfallsstyrelsen årligen utgående arvoden skola från och med 1919 års ingång för envar av dem utgöra 9,000 kronor, varav 6,000 kronor skola betraktas såsom lön och 3,000 kronor såsom tjänstgöringspenningar.

Till följd av remiss har 1915 års kommission för gemensamma avlöningsbestämmelser för tjänstemän vid kommunikationsverken med flera verk den 5 november 1918 avgivit yttrande i ärendet.

Kommissionen anför bland annat:

»Om också arvodesbeloppen till ifrågavarande tjänstemän torde hava avvägrats huvudsakligen med hänsyn till de avlöningar, som vid tidpunkten för vattenfallsstyrelsens inrättande plägade erbjudas likartade befattningshavare inom enskild verksamhet, synes det dock kommissionen sannolikt, att jämväl de för byråchefer i allmänhet då gällande avlöningsbeloppen i viss mån varit vägledande vid bestämmandet av de nämnda tjänstemännens hos vattenfallsstyrelsen arvoden, helst dessa tjänstemän, bland annat i sin egenskap av föredragande hos vattenfallsstyrelsen, torde kunna anses hava en tjänsteställning, som är nära jämförlig med den, som tillkommer byråchefer i andra verk.

Med utgångspunkt härifrån och med beaktande att enligt ett av vattenfallsstyrelsen numera afgivet förslag till ny organisation för styrelsen de nämnda bägge befattningarna skulle utbytas mot ordinarie byråchefstjänster, synes det jämväl kommissionen billigt, att ifrågavarande tjänstemän beredas en avlöningsförbättring från 1919 års ingång, som skulle närmare jämställa dem med byråchefer i kommunikationsverken enligt den för nämnda år gällande provisoriska avlöningsstaten. Ett ytterligare skäl härtill har kommissionen trott sig finna däruti, att enligt statsrådsprotokollet över finansärenden den 16 september 1918 en tillfällig lönereglering för, bland andra, byråchefer och med dem jämställda befattningshavare vid de centrala ämbetsverken ställts i utsikt, och att denna lönereglering skulle tillämpas redan från 1919 års ingång.

Vidkommande beloppet av den arvodesförhöjning, som må tillkomma de ifrågavarande tjänstemännen hos vattenfallsstyrelsen, tillåter sig kommissionen erinra, att sammanlagda begynnelseavlöningen för byråchefer hos telegrafstyrelsen och generalpoststyrelsen enligt den från 1919 års ingång gällande provisoriska avlöningsstaten utgår med 8,950 kronor. Vid sådant förhållande torde sistnämnda belopp kunna anses utgöra den gräns, över vilken avlöningen för de nämnda tjänstemännen hos vattenfallsstyrelsen icke under några förhållanden nu bör gå. Emellertid torde härvid jämväl böra tagas i betraktande, hurusom ordinarie byråchef har att erlägga avgift för egen pensionering, vilken avgift för byråchef i generalpoststyrelsen, som åtnjuter begynnelseavlöning, skulle under år 1919 uppgå till 312 kronor 70 öre. Därest de ifrågavarande tjänstemännen hos vattenfallsstyrelsen skulle i avlöningshänseende jämställas med ordinarie byråchef, exempelvis i generalpoststyrelsen, lärar alltså deras avlöning icke böra sättas högre än 8,950 kronor, minskat med ett mot pensionsavgiften svarande belopp, eller till i avrundat tal 8,600 kronor.»

Kommissionen har på grund härav hemställt, att arvodet till biträdande ingenjören samt till sekreteraren och ombudsmannen hos vattenfallsstyrelsen måtte från och med 1919 års ingång tills vidare utgå med 8,600 kronor, därav 5,600 kronor skulle betraktas såsom lön och 3,000 kronor såsom tjänstgöringspenningar.

Departements-
chefen.

Vattenfallsstyrelsens föreliggande framställning åsyftar att bereda de två befattningshavare i styrelsen, för vilka — jämte vattenfallsdirektören och direktören vid statens kraftverksförvaltning — avlöningen bestämts av Kungl. Maj:t och riksdagen, nämligen biträdande ingenjören samt sekreteraren och ombudsmannen, en provisorisk löneförbättring,

svarande mot den, som genom 1918 års lagtima riksdags beslut från och med år 1919 tillerkänts tjänstemän vid kommunikationsverken med flera verk. Anledningen till att det förra året framlagda förslaget till löneförbättring ej omfattade vattenfallsstyrelsens tjänstemän var, att förslag till definitiv organisation av styrelsen var under utarbetande. Frågan om styrelsens organisation torde jämväl, i samband med förslag till ny lönereglering för de affärsdrivande verken, komma att underställas innevarande års riksdag att tillämpas från och med år 1920. På grund av nu berörda omständigheter hava emellertid de två ifrågavarande befattningshaverna onekligen kommit att för år 1919 intaga en i avlöningshänseende sämre ställning än motsvarande befattningshavare i de övriga kommunikationsverken. Härvid är jämväl att beakta, att innevarande års riksdag lär komma att föreläggas förslag till löneförbättring, räknat från och med år 1919, för ett stort antal befattningshavare vid statens verk i allmänhet. Denna löneförbättring, vilken skulle komma att i huvudsak motsvara den förra året för kommunikationsverken beslutade, torde komma även befattningshavare å extra stat till del. Med hänsyn till vad sålunda anförts lär billigheten bjuda, att även nu ifrågavarande två befattningshavare komma i åtnjutande av tillägg till avlöningen från och med år 1919.

Med avseende å det belopp, varmed löneförbättringen bör utgå, anser jag på skäl, som anförts av 1915 års kommission, arvodet för närvarande böra bestämmas till 8,600 kronor.

På grund av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att besluta sådan ändring av den för vattenfallsstyrelsen jämlikt kungl. brev den 17 juni 1908 gällande stat, att arvodet till en var av biträdande ingenjören samt sekreteraren och ombudsmannen i styrelsen må från och med år 1919 tills vidare utgå med 8,600 kronor, därav 5,600 kronor skola betraktas såsom lön och 3,000 kronor såsom tjänstgöringspenningar.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Nils Adelgren.